

Vid korrespondens åberopa
FOI beteckning

Datum
2016-06-29

Nr
FOI-2016-840

64

Utrikesdepartementet

103 39 STOCKHOLM

Er referens
UD2016/09273/IU

Vår handläggare
Camilla Elowson

UTRIKESDEPARTEMENTET
2016 -06- 3 0
Dnr. UD2016/09273/IU
Kat: 1.1.1

Remissvar gällande Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

Sammanfattning

FOI anser generellt att innehållet i regeringens skrivelse *Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet* håller en god nivå.

FOI har ett par mindre observationer angående om hur säkerhetspolitiska aspekter tas om hand i betänkandet; hur regeringen försäkrar sig om att de utvecklingspolitiska målen inte kolliderar med säkerhetspolitiska överväganden. Det förefaller av vikt att Sverige har en tydligt heltäckande ansats som tar hänsyn till alla politikområden, och specifikt gör kopplingen säkerhet och utveckling, i synnerhet då vi önskar att utvecklingsländerna själva har detta synsätt.

FOI konstaterar dels att säkerhetspolitiska överväganden är frånvarande i vissa delar av policyramverket, där de enligt FOI:s uppfattning spelar en viktig roll. Utöver detta önskar FOI att vissa ämnen som betänkandet tar upp bör kompletteras med ett säkerhetspolitiskt tillägg.

Utöver de säkerhetspolitiska kommentarerna understryker FOI även att forsknings- och analysperspektivet starkare bör framhållas i skrivelsen. I korthet rör det behovet av forskning om konfliktlösning, nyckelaktörer inom fred- och säkerhet samt landspecifik analys.

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	registrator@foi.se
FOI 164 90 STOCKHOLM	Gullfossgratan 6, Kista Leveransadress Gullfossgratan 12, Kista	08-55 50 30 00		Orgnr: 202100-5182 www.foi.se

Datum
2016-06-29

Nr
FOI-2016-840

Nedan följer FOI:s kommentarer i anslutning till de berörda avsnitten.

Avsnitt 4, Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

FOI anser att skrivelsen bör påpeka att säkerhet är en viktig förutsättning för att möjliggöra de processer som beskrivs i avsnittet om mänskliga rättigheter och demokrati, exempelvis där det talas om fria, rättvisa och pluralistiska valprocesser.

Fredliga och inkluderande samhällen

FOI anser att skrivelsen kan vara mer specifik angående vad Sverige kan göra i de fall utvecklingssamarbetet haltar p.g.a. bristande samarbetsvilja hos mottagarlandet/mottagarlandets ledare. Exempel på åtgärder: ökad monitoring och konfliktprevention, tidig varning-system.

FOI konstaterar även att skrivelsen kan vara mer specifik angående vilken beredskap som utvecklingssamarbetet har i de fall yttre hot, stridande grupper, fientliga rörelser och andra (våldsrelaterade) externa faktorer omkullkastar ambitionerna och strategierna för utveckling. Exempel på åtgärder: utökad samverkan med andra biståndsaktörer, fokus på konfliktlösningsmekanismer, strategi för att nå extra utsatta grupper

FOI anser det önskvärt med tydligare policy för hur utvecklingsbistånd ska förhålla sig till fredsfrämjande insatser. Skrivelsen nämner endast konfliktcykeln och länken mellan säkerhet och utveckling i generella ordalag.

Migration och utveckling

Centrala utgångspunkter, samt fjärde stycket under "regeringens bedömning motiveras av följande förhållanden"

Central utgångspunkt i betänkandet: *"Stärka mottagande länders förmåga att hantera migration på ett sätt som säkrar flyktingars och migranternas rättigheter och som bidrar positivt till ländernas utveckling"*.

FOI anser att ett tillägg bör göras till denna utgångspunkt, förslagsvis: "hantera migration på ett sätt som minimerar risken att säkerhetspolitiska spända lägen uppstår och som undviker risker för konfliktspridning".

Datum
2016-06-29

Nr
FOI-2016-840

Anledningen till att tillägget bör göras är att migration kan ha en negativ effekt i mottagarområdet/landet, då flyktingströmmar även kan innebära en risk för konfliktspredning och ett ökat säkerhetspolitiskt hot.

Exempelvis kan mottagarområdet utsättas för påfrestningar i och med ett ökat tryck på områdets resurser, konfliktfrågan överförs till mottagarområdet, flyktingläger infiltreras av stridande grupper som utsätter migranterna för rekryteringsförsök.

Utbildning och forskning

Fjärde stycket under "Regeringens bedömning motiveras av följande förhållanden"

Betänkandet påpekar avsaknad av möjlighet för traumatiserade människor att bidra till återuppbyggnad av samhällen och regioner.

FOI anser att tillägg bör göras angående risken att utbildade människor dessutom kan bli till en samhällsfara.

FOI föreslår: "Denna grupp av människor bör följas nära och erbjudas specifikt stöd, då deras utsatthet gör dem till en målgrupp för rekrytering av kriminella element eller stridande grupperingar. Att identifiera grupper av människor med särskilda utbildningsbehov är viktigt för att kunna undanröja framtida säkerhetshot."

Avsnitt 5, Humanitärt bistånd

Första stycket under "Inriktningen motiveras av följande förhållanden och bedömningar"

Även här finns tillfälle att understryka det argument som FOI anger i Avsnitt 4, Migration och utveckling.

Andra och tionde stycket under "Inriktningen motiveras av följande förhållanden och bedömningar"

Betänkandet förordar en satsning på bl.a. konfliktlösning och lokala strukturer som ett sätt att arbeta förebyggande mot humanitära kriser.

FOI vill här framhålla att en sådan satsning i sig kräver att forskning och analys företas av konfliktlösningsmekanismer, i kombination med landspecifik analys, inklusive nyckelaktörer och konfliktynamik.

Datum
2016-06-29

Nr
FOI-2016-840

Kunskap om lokala förhållanden i specifika geografiska områden som drabbas av humanitära kriser framstår som av särskild vikt.

Landspecifik analys är en förutsättning för att kunna identifiera och följa hotande aktörer som förvärrar en humanitär kris å ena sidan, samt potentiella stödjande strukturer å andra sidan.

Enligt FOI:s uppfattning bör även säkerhetspolitiska analytiker inkluderas i de förbättrade samarbetsmöjligheter som skrivelsen föreslår för humanitära aktörer och utvecklingsaktörer.

Tredje och sjätte stycket under "Inriktningen motiveras av följande förhållanden och bedömningar"

FOI menar att landspecifik säkerhetspolitisk analys är en av de nödvändiga komponenterna för att kunna identifiera de *"långsamt verkande negativa underliggande faktorer"* som nämns i betänkandet, samt för att Sverige ska kunna *"stödjande åtgärder för att öka säkerheten för humanitär personal i fält"*.

Avsnitt 6, Centrala principer och utgångspunkter i svenskt utvecklingssamarbete

Samverkan och synergier inom utvecklingssamarbetet

FOI föreslår att skrivelsen gör ett tillägg som betonar vikten av att Sverige ligger i framkant i forskning och analys om multilaterala organisationer och deras utvecklingspolitik.

För att Sverige ska kunna ha en drivande roll inom de multilaterala organisationerna, och lyckas få den önskade effekten av vår utvecklingspolitik, krävs att vi har en uppdaterad djupkunskap om organisationerna och deras komplexa strukturer, principer och program för utvecklingsarbete. En ingående insikt i andra drivande EU-länders prioriteringar, och den säkerhets- och utvecklingspolitik som ligger bakom dessa prioriteringar, samt insikt i FN:s reformarbete är också helt nödvändig för att *"träffa rätt"* och få det genomslag i utvecklingssamarbetet som Sverige önskar.

Principer för ett effektivt utvecklingssamarbete, Samverkan mellan aktörer

I femte stycket nämner skrivelsen den forskningsbaserade kunskapen av relevans som finns i Sverige. Till *"svenska universitet och högskolor"* bör läggas *"samt statliga forskningsinstitut"*.

Datum
2016-06-29

Nr
FOI-2016-840

Principer för ett effektivt utvecklingssamarbete, Medvetenhet om risker

I andra stycket anser FOI att ett tillägg till skrivelsens resonemang bör göras enligt följande:

Biståndsinsatser i instabila miljöer förutsätter att en kontinuerlig säkerhetspolitisk analys och konfliktanalys genomförs; inför insatserna krävs även en grundlig risk- och hotanalys.

Principer för ett effektivt utvecklingssamarbete, Resultat, lärande och erfarenhetsåterföring

Skrivelsen nämner i andra stycket att *"Dialogen mellan utvecklingssamarbetets aktörer är central, liksom forskning om utveckling och utvecklingssamarbete"*.

FOI föreslår ett tillägg: *"forskning om utveckling och utvecklingssamarbete, samt om länken mellan säkerhet och utveckling"*.

Detta remissvar har beslutats av undertecknad Stf Generaldirektör Anna-Lena Österborg efter föredragning av Analytiker Camilla Elowson.

För FOI,

Anna-Lena Österborg
Stf Generaldirektör

Camilla Elowson